

Zastavení exekuce a náklady řízení

Dojde-li k zastavení exekuce, exekuční soud (soudní exekutor) postupuje při rozhodování o nákladech řízení podle § 271 o. s. ř. [ve spojení s § 52 odst. 1 zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, dále jen „ex. řád“]. I v tomto případě platí, že účastník, kterému vzniklo právo na náhradu nákladů, má právo na náhradu všech nákladů, které v průběhu exekučního (vykonávacího) řízení účelně vynaložil. Za účelně vynaložené náklady ve smyslu § 142 odst. 1 o. s. ř. lze považovat pouze takové náklady, které musela procesní strana nezbytně vynaložit, aby mohla řádně hájit své porušené nebo ohrožené subjektivní právo u soudu. Takovými náklady jsou i náklady spojené s podáním řádného návrhu na zastavení exekuce, popřípadě odkladu exekuce apod., jestliže prostřednictvím něj povinný účelně uplatňuje nebo brání práva, byť takový návrh byl zamítnut.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 5830/2016, ze dne 1.8.2017)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v exekuční věci oprávněné GBI INVESTMENTS LIMITED, se sídlem L., Spojené království Velké Británie a Severního Irska, zastoupené JUDr. P.F., advokátem se sídlem v P., proti povinnému R. Š., za účasti manželky povinného J. Š., oběma zastoupeným Mgr. R.S., advokátem se sídlem v P., pro 273 839 575,40 Kč s příslušenstvím, vedené u soudního exekutora Mgr. M.T., Exekutorský úřad Plzeň - město, pod sp. zn. 094 EX 04400/15, o dovolání povinného a jeho manželky proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 29. 7. 2016, č. j. 18 Co 280/2016-144, tak, že usnesení Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 29. 7. 2016, č. j. 18 Co 280/2016-144, se ve výroku I. mění tak, že usnesení soudního exekutora se v odvoláním napadeném výroku II. mění tak, že oprávněná je povinna nahradit povinnému a manželce povinného J. Š. náklady řízení, každému ve výši 298 599 Kč, do tří dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám jejich zástupce Mgr. R.S. Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 29. 7. 2016, č. j. 18 Co 280/2016-144, se ve výroku II. mění tak, že oprávněná je povinna zaplatit povinnému a manželce povinného J. Š. náklady odvolacího řízení, každému ve výši 44 789,80 Kč, do tří dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám jejich zástupce Mgr. R.S.

Z odůvodnění :

Soudní exekutor Mgr. M.T., Exekutorský úřad Plzeň - město, rozhodl usnesením ze dne 4. 5. 2016, č. j. 094 EX 04400/15-124, tak, že exekuci zastavil (výrok I.), žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů exekučního řízení (výrok II.) a soudnímu exekutorovi nepřiznal právo na náhradu nákladů exekuce (výrok III.). Výrok II. o nákladech exekučního řízení odůvodnil tím, že oprávněné nelze přičítat procesní zavinění za zastavení řízení.

Krajský soud napadeným rozhodnutím usnesení soudního exekutora ve výroku II. změnil tak, že oprávněná je povinna nahradit povinnému a jeho manželce náklady řízení, každému z nich 224 493,70 Kč, do tří dnů od právní moci usnesení k rukám jejich zástupce Mgr. Romana Straky (výrok I.). Žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (výrok II.). Na rozdíl od soudního exekutora dospěl odvolací soud k závěru, že zastavení exekuce zavinila oprávněná, neboť ta navrhla její zastavení a nesvědčil jí ani exekuční titul v dané věci. Při stanovení výše nákladů řízení odvolací soud vycházel z tarifní hodnoty 273 839 575,40 Kč, přičemž náklady činila odměna advokáta za 3 úkony právní služby po 61 544 Kč a 3 paušální náhrady hotových výdajů po

300 Kč, včetně 21% daně z přidané hodnoty, přičemž náhrada nákladů řízení byla snížena o 20 % podle § 12 odst. 4 vyhlášky číslo 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Za účelně vynaložený náklad nepovažoval repliku k vyjádření oprávněné. Výrok o nákladech odvolacího řízení odůvodnil § 224 odst. 1 a § 142 odst. 2 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dále též jen „o. s. ř.“, s tím, že účastníci měli úspěch zhruba stejný. Povinný a jeho manželka požadovali každý z nich náhradu ve výši 467 241,50 Kč, přičemž každému z nich bylo přiznáno 224 493,72 Kč.

Proti usnesení odvolacího soudu podali povinný a jeho manželka dovolání, ve kterém namítají, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Uvedli, že dosud nebyla dovolacím soudem řešena otázka, zda při zastupování povinného a manželky povinného v exekučním řízení jedním advokátem jsou poskytnuté právní služby vždy společnými úkony při zastupování více osob podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu. Uvedli, že procesní vymezení účastenství manželky povinného je spojeno výhradně se skutečností, že je exekucí (tj. až po vydání exekučního příkazu) postižen majetek v SJM nebo majetek manželky povinného. Do doby, než se účastníci řízení stane, není oprávněna např. podávat opravné prostředky v rámci exekučního řízení. Procesní postavení povinného a manžela povinného je zcela odlišné (v souzené věci vůči manželce povinného nesměruje exekuční titul); manžel povinného se vůbec nemusí účastníkem řízení stát. Uvedli rovněž, že účastníkem exekučního řízení se může stát i rozvedený manžel, jehož zájmy se koncentrují jen na nevypořádaný majetek ze SJM, nikoli na jiný majetek povinného. Proto při zastupování povinného a jeho manželky v exekučním řízení advokátem není možné poskytnuté právní služby považovat za společné úkony při zastupování více osob podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu a krátit mimosmluvní odměnu. Nesouhlasili dále s tím, že jim odvolací soud nepřiznal odměnu za repliku, přičemž replika byla jediným vyjádřením povinného a jeho manželky v exekučním řízení. Nelze proto hovořit o tom, že by povinný činil zbytečná podání, aby si účelově zvýšil náklady řízení. Odkázali na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 11. 2015, sp. zn. 30 Cdo 2308/2015, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2015, sp. zn. 30 Cdo 4084/2014 a nálezy Ústavního soudu ze dne 30. 10. 2001, sp. zn. II. ÚS 444/01.

Nesouhlasili dále ani s rozhodnutím odvolacího soudu o nákladech odvolacího řízení, neboť odvolací soud nesprávně aplikoval § 142 odst. 2 o. s. ř. Uvedli, že je třeba správně posoudit, co se rozumí věcí v odvolacím řízení; míra úspěchu pak závisí na poměření předmětu odvolacího řízení s jeho výsledkem. Předmětem odvolacího řízení v souzené věci nebyla, jak usuzoval odvolací soud, konkrétní částka náhrady nákladů řízení, ale přiznání, resp. nepřiznání náhrady nákladů řízení v prvním stupni. Okolnost, že povinný a jeho manželka specifikovali zároveň i náklady „celého dosavadního řízení“, nemohla nic změnit na předmětu odvolacího řízení, kterým bylo přiznání či nepřiznání náhrady nákladů řízení. Navrhli proto, aby dovolací soud usnesení odvolacího soudu změnil ve výroku I. tak, že oprávněný je povinen zaplatit povinnému a jeho manželce, každému z nich, na náhradě nákladů řízení 373 793,20 Kč, a ve výroku II. tak, že oprávněný je povinen zaplatit povinnému a jeho manželce na náhradě nákladů odvolacího řízení, a to každému z nich, 93 448,30 Kč.

Nejvyšší soud dovolání projednal a rozhodl o něm podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 1. 1. 2014 (dále jen „o. s. ř.“).

Dovolání je přípustné, neboť napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky procesního práva, která v rozhodovací praxi dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena (zda při zastupování povinného a manželky povinného v exekučním řízení jedním advokátem jsou poskytnuté služby vždy společnými úkony při zastupování více osob podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu). Dovolání je i zčásti důvodné.

Podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu jde-li o společné úkony při zastupování nebo obhajobě dvou

nebo více osob, náleží advokátovi za každou takto zastupovanou nebo obhajovanou osobu mimosmluvní odměna snižená o 20 %.

Jestliže advokát zastupuje více osob (účastníků), zpravidla činí úkony za všechny zastupované najednou; úkon, který činí za více osob najednou, je společným úkonem ve smyslu § 12 odst. 4 advokátního tarifu, v takovém případě advokátu náleží snižená odměna.

Tento závěr platí i pro exekuční řízení; jestliže advokát zastupuje více oprávněných, povinných nebo povinného a jeho manžela, a činí za ně společné úkony, náleží mu snižená odměna podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu. V případě, že advokát zastupuje více oprávněných nebo povinných, popř. povinného a jeho manžela, ale činí úkon jen za jednoho z nich, nejedná se o společný úkon. V takovém případě mu ve vztahu k tomuto účastníkovi náleží nekrácená odměna. V souvislosti se zastupováním více účastníků je současně třeba mít na zřeteli § 19 zákona č. [85/1996](#) Sb., o advokacii, který stanoví, kdy je advokát povinen poskytnutí právních služeb odmítnout.

V projednávané věci Okresní soud v Pardubicích pověřením ze dne 7. 8. 2015, č. j. 45 EXE 1945/2015-16, nařídil exekuci na majetek povinného a vedením exekuce pověřil soudního exekutora Mgr. M.T., Exekutorský úřad Plzeň - město. Dne 21. 8. 2015 podal povinný i manželka povinného návrh na zastavení exekuce a odklad exekuce, když oba byli zastoupeni stejným právním zástupcem Mgr. R.S., advokátem se sídlem v P., Následně povinný i jeho manželka, oba zastoupeni týmž právním zástupcem, učinili další dva úkony v řízení - podání odvolání proti zamítnutí odkladu exekuce a podání repliky k vyjádření oprávněné.

Jestliže povinný i manželka povinného byli zastupováni týmž právním zástupcem, když oba učinili v průběhu řízení obsahově stejná podání, ze kterých vyplývá, že povinný i manželka povinného mají stejný zájem ve věci, kterým je zastavení exekučního řízení, pak se jedná o společné úkony advokáta při zastupování dvou osob, neboť tyto osoby mají stejný (společný) zájem na výsledku řízení. Odvolací soud tak postupoval správně, když na výpočet náhrady nákladů řízení aplikoval ustanovení § 12 odst. 4 advokátního tarifu.

Dovolatelé dále namítají odchýlení odvolacího soudu od rozhodovací praxe dovolacího soudu, pokud odvolací soud nepřiznal povinnému a manželce povinného mimosmluvní odměnu za repliku k vyjádření oprávněné se stručným odůvodněním, že tento úkon nepovažoval za úkon účelně vynaložený (§ 142 odst. 1 o. s. ř).

Dojde-li k zastavení exekuce, exekuční soud (soudní exekutor) postupuje při rozhodování o nákladech řízení podle § 271 o. s. ř. [ve spojení s § 52 odst. 1 zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, dále jen „ex. řád“]. I v tomto případě platí, že účastník, kterému vzniklo právo na náhradu nákladů, má právo na náhradu všech nákladů, které v průběhu exekučního (vykonávacího) řízení účelně vynaložil (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 7. 2014, sp. zn. 30 Cdo 4081/2013). Za účelně vynaložené náklady ve smyslu § 142 odst. 1 o. s. ř. lze považovat toliko takové náklady, které musela procesní strana nezbytně vynaložit, aby mohla řádně hájit své porušené nebo ohrožené subjektivní právo u soudu.

Takovými náklady jsou i náklady spojené s podáním řádného návrhu na zastavení exekuce, popřípadě odkladu exekuce apod., jestliže prostřednictvím něj povinný účelně uplatňuje nebo brání práva, byť takový návrh byl zamítnut. Dovolací soud proto na rozdíl od soudu odvolacího (který ani blíže nezdůvodnil, proč náklady spojené s podáním repliky nepovažuje za účelně vynaložené - viz odst. 2 čtvrté strany rozhodnutí) dospěl k závěru, že podáním repliky k vyjádření oprávněné k odvolání proti zamítnutí návrhu na odklad exekuce povinný a manželka povinného účelně bránili jejich práva. V posuzované věci dovolací soud přihlédl ke skutečnosti, že v předmětné replice se povinný a manželka povinného vyjadřovali k nevykonatelnosti exekučního titulu na území České republiky a nedostatku

aktivní legitimace oprávněné k podání exekučního návrhu, přičemž právě tyto skutečnosti byly důvodem pro zastavení exekuce.

Protože odvolací soud nerozhodl o náhradě nákladů řízení správně a dosavadní výsledky řízení ukazují, že je možné o této věci rozhodnout, Nejvyšší soud usnesení odvolacího soudu změnil tak, že oprávněné uložil povinnost zaplatit povinnému a manželce povinného na náhradě nákladů řízení, každému z nich 298 599 Kč a na náhradě nákladů odvolacího řízení každému z nich 44 789,80 Kč [§ 243d písm. b) o. s. ř.]. Oprávněná je povinna náhradu nákladů řízení zaplatit k rukám advokáta, který povinného a manželku povinného v tomto řízení zastupoval (§ 149 odst. 1 o. s. ř.) do tří dnů od právní moci usnesení (§ 160 odst. 1 o. s. ř.).

Pro určení odměny za zastupování dvou účastníků (povinného a manželky povinného) Nejvyšší soud vycházel z tarifní hodnoty 273 839 575,40 Kč, tudíž sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby činí podle § 7 bod 7., § 11 odst. 2 písm. e) a § 12 odst. 4 advokátního tarifu 61 544 Kč. Mimosmluvní odměna za zastupování v exekučním řízení náleží povinnému a manželce povinného, každému z nich za čtyři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, návrh na zastavení a odklad exekuce, odvolání proti zamítnutí odkladu exekuce, replika k vyjádření oprávněné) a za čtyři poloviny paušálních náhrad hotových výdajů po 150 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu, viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 10. 2016, sp. zn. 25 Cdo 173/2016), to vše včetně 21% DPH. Celkem tedy 298 599 Kč každému z nich.

Předmětem odvolacího řízení byla částka 373 793,20 Kč, kterou požadovali povinný a manželka povinného, každý z nich jako náhradu za náklady exekučního řízení. V konečném důsledku bylo každému z nich přiznáno 298 599 Kč. Procesní úspěch povinného a manželky povinného tak činí (zaokrouhlo na jednotky) 80 % a úspěch oprávněné činí 20 %. Povinný a manželka povinného jako procesně úspěšnější účastníci mají v souladu s ustanovením § 142 odst. 2 o. s. ř., v případě odvolacího řízení ve spojení s ustanovením § 224 odst. 1 o. s. ř., právo na náhradu poměrné části nákladů potřebných k účelnému bránění práva, a to ve výši 60 %.

Tarifní hodnota, z níž se vypočítává mimosmluvní odměna za úkon právní služby v odvolacím řízení, činí v souladu s ustanovením § 8 odst. 1 advokátního tarifu částku 273 839 575,40 Kč. Mimosmluvní odměna za zastoupení z tarifní hodnoty vypočtena podle ustanovení § 7 bod 7., § 11 odst. 2 písm. e) a § 12 odst. 4 advokátního tarifu činí 61 544 Kč.

Odměna za zastupování v odvolacím řízení náleží povinnému a manželce povinného, každému z nich za jeden úkon právní služby (podání odvolání) a za jednu polovinu paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), to vše včetně 21% DPH, celkem tedy 74 649,70 Kč; 60 % z této částky činí 44 789,80 Kč.

Protože povinný a jeho manželka měli v dovolacím řízení jen částečný úspěch a oprávněné žádné náklady v dovolacím řízení nevznikly, rozhodl též dovolací soud, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů dovolacího řízení.

Proti tomuto usnesení není přípustný opravný prostředek.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Daňová exekuce](#)
- [Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem](#)
- [Konkordátní smlouva se Svatým stolcem](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Práva dětí](#)
- [Určitost sankcionované povinnosti](#)
- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)